

SZEF KANCELARII PREZESA RADY MINISTRÓW

Tomasz Arabski

DKN-583-12(3)/08

Warszawa, dnia 17 lipca 2008 r.

**Pani
Małgorzata Krasnodębska-Tomkiel**

**Prezes
Urzędu Ochrony Konkurencji
i Konsumentów**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 29 pkt 1 ustawy z dnia 8 sierpnia 1996 r. o Radzie Ministrów¹ oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 29 lipca 2003 r. w sprawie szczegółowych zasad i trybu przeprowadzania kontroli przez Kancelarię Prezesa Rady Ministrów² (dalej: *rozporządzenie w sprawie zasad i trybu kontroli*), Kancelaria Prezesa Rady Ministrów³ przeprowadziła od 9 do 27 czerwca 2008 r. w Urzędzie Ochrony Konkurencji i Konsumentów (dalej: Urząd) kontrolę w zakresie składania przez pracowników Urzędu oświadczeń o stanie majątkowym oraz realizacji przez Dyrektora Generalnego Urzędu obowiązku analizy danych zawartych w tych oświadczeniach w okresie od 1 stycznia 2007 r. do 9 czerwca 2008 r.

W związku z ustaleniami przedstawionymi w protokole kontroli, podpisanym 4 lipca 2008 r., stosownie do § 24 *rozporządzenia w sprawie zasad i trybu kontroli*, przekazuję Pani Prezes *Wystąpienie pokontrolne*.

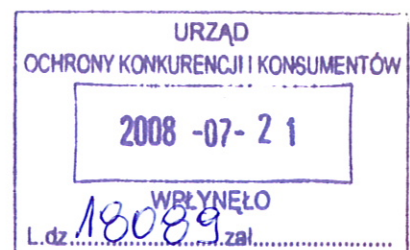
1. Negatywnie należy ocenić wywiązywanie się pracowników Urzędu z obowiązku składania oświadczeń o stanie majątkowym (dalej: oświadczenia), określonego w art. 10 ust. 1 i 4 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ograniczeniu prowadzenia działalności gospodarczej przez osoby pełniące funkcje publiczne⁴ (dalej: ustawa). Skala nieprawidłowości w tym zakresie uzasadnia twierdzenie, że cel składania oświadczeń, jakim jest zapewnienie jawności i przejrzystości życia publicznego, przeciwdziałanie zjawiskom mogącym wywołać podejrzenie korupcji oraz zapewnienie ochrony osób publicznych przed pomówieniem o korupcję – w Urzędzie o tak szczególnym charakterze jak badany – nie został w pełni osiągnięty.

¹ Dz. U. z 2003 r. Nr 24, poz. 199 ze zm.

² Dz. U. Nr 146, poz. 1414 ze zm.

³ Departament Kontroli i Nadzoru.

⁴ Dz. U. z 2006 r. Nr 216, poz. 1584.

Natomiast działania obecnego Dyrektora Generalnego Urzędu⁵, pani Agnieszki Zawartko, polegające na analizie danych zawartych w oświadczeniach oraz stosowaniu odpowiedzialności dyscyplinarnej wobec pracowników którzy nie złożyli oświadczenia, były prawidłowe, jednakże ze względu na słabość systemu kontroli wewnętrznej w tym obszarze, ich zakres był ograniczony. Tym samym, nie zapewniały one pełnej realizacji przepisów ustawy oraz skutecznego efektu dyscyplinującego.

2. Na 222 zaistniałe przypadki⁶ wymagające złożenia oświadczenia tylko w 166 (75%) oświadczenia złożono w terminie, w 24 (11%) – z naruszeniem terminu, w 5 (2%) – oświadczenia złożono przed dniem opuszczenia stanowiska w wyniku rozwiązania stosunku pracy. W 27 przypadkach (12%) oświadczenie w ogóle nie zostało złożone.

Najistotniejszą nieprawidłowością ujawnioną w toku kontroli było nieskładanie oświadczeń w dniu opuszczenia zajmowanego stanowiska.

W związku z rozwiązaniem stosunku pracy oświadczeń w dniu opuszczenia stanowiska nie złożyło aż 15 z 21 pracowników (71%); 8 pracowników nie złożyło oświadczeń w ogóle, a 5 pracowników złożyło oświadczenia z kilkudniowym wyprzedzeniem.

Oświadczenia związane ze zmianą stanowiska nie zostały złożone w terminie w prawie połowie przypadków (22 spośród 52 zaistniałych).

Negatywnie należy ocenić, że aż 16 ze 147 pracowników (11%) nie złożyło w terminie określonym w ustawie oświadczeń według stanu na dzień 31 grudnia 2007 r., w tym 10 pracowników (7%) złożyło oświadczenia z opóźnieniem od 12 do 18 dni. Oświadczenia nie zostały złożone pomimo informowania pracowników o tym obowiązku.

3. W Urzędzie wdrożono elementy systemu kontroli wewnętrznej w obszarze składania oświadczeń przez pracowników. W uregulowaniach wewnętrznych⁷ wskazano Pełnomocnika ds. Ochrony Informacji Niejawnych (dalej: Pełnomocnik) jako „odpowiedzialnego za pozyskiwanie oświadczeń majątkowych w Urzędzie”, wprowadzono obowiązek informowania Pełnomocnika przez Wydział Kadr i Szkolenia (dalej: Wydział KS) o awansach stanowiskowych powodujących konieczność złożenia oświadczenia oraz ustalono ogólne zasady i tryb informowania pracowników o obowiązku złożenia oświadczenia.

Stwierdzone przypadki niezłożenia lub złożenia po terminie oświadczeń oraz brak skutecznych działań wobec pracowników, którzy naruszyli ustawę w tym zakresie wskazują jednak na słabości wdrożonych rozwiązań i niepełny nadzór Dyrektora Generalnego.

I tak, za niedostateczny należy uznać przepływ informacji pomiędzy Pełnomocnikiem a Wydziałem KS o pracownikach zmieniających stanowisko, skutkujący nieposiadaniem przez Pełnomocnika pełnej wiedzy o pracownikach zobowiązanych do złożenia oświadczenia.

Niewystarczające okazały się działania egzekwujące złożenie oświadczeń. Pełnomocnik w okresie objętym kontrolą wystosował jedynie 4 monity do pracowników w sprawie niezłożenia oświadczeń (poza monitami telefonicznymi). Kolejne zostały wystosowane dopiero w toku kontroli KPRM i w ich wyniku oświadczenia złożyło dalszych 6 pracowników.

⁵ Pani Agnieszka Zawartko jest Dyrektorem Generalnym Urzędu od 18 czerwca 2007 r. Działania poprzedniego Dyrektora Generalnego Urzędu, pani Magdaleny Jaworskiej nie objęto badaniami kontrolnymi.

⁶ W toku kontroli nie badano czterech złożonych oświadczeń: Prezesa Urzędu i trzech Wiceprezesów Urzędu.

⁷ „Wytyczne Dyrektora Generalnego w zakresie pozyskiwania w Urzędzie Ochrony Konkurencji i Konsumentów oświadczeń o stanie majątkowym (brak daty dziennej; zgodnie z wyjaśnieniami – z czerwca 2007 r.) oraz pismo Dyrektora Generalnego Urzędu pani Magdaleny Jaworskiej z dnia 14 grudnia 2006 r. w sprawie postępowania przy pozyskiwaniu oświadczeń o stanie majątkowym oraz ich przechowywaniu.

Jako przyczyny powstałych uchybień Pełnomocnik wskazał zbyt szeroki zakres obowiązków przydzielonych do realizacji na jego stanowisku oraz nieprecyzyjne zapisy uregulowań wewnętrznych⁸.

Istotną konsekwencją powyższych słabości systemu było dopuszczenie do sytuacji, w której Dyrektor Generalny, nie posiadając pełnej wiedzy o skali naruszeń ustawy, zastosował konsekwencje służbowe jedynie wobec części pracowników, którzy nie złożyli oświadczenia – czyli jedynie tych, o których poinformował go Pełnomocnik.

Należy zauważyć, że pomimo iż obowiązek złożenia oświadczenia – zgodnie z przepisami ustawy – spoczywa na pracowniku, to wdrożenie mechanizmów zapewniających skuteczny nadzór ograniczyłoby w znacznym stopniu ryzyko naruszenia przepisów ustawy przez osoby zobowiązane do składania oświadczeń.

4. Z ogółem złożonych 195 oświadczeń Dyrektor Generalny zapoznała się z treścią 187 (96%), zaś udokumentowała – w formie pisemnej – wstępną analizę danych zawartych w 141 oświadczeniach złożonych według stanu na dzień 31 grudnia 2007 r. (tj. 75%). Analiza obejmowała m.in. weryfikację przestrzegania przez pracowników zakazu określonego w art. 4 ustawy. Dyrektor Generalny poinformowała, że dalsze prace polegające na porównaniu treści wszystkich oświadczeń z tymi z lat poprzednich, ze względu na realizację innych, pilnych obowiązków, będą przeprowadzone w późniejszym terminie⁹.

5. Działania Dyrektora Generalnego Urzędu, podjęte w wyniku dokonanej analizy oświadczeń, zmierzające do przestrzegania przez pracowników art. 4 ustawy były właściwe i skuteczne.

Dwóch pracowników – w wyniku wezwania Dyrektora Generalnego – wyrejestrowało prowadzoną działalność gospodarczą, a jeden pracownik złożył rezygnację z funkcji członka rady nadzorczej spółki prawa handlowego. Natomiast wobec pracownika, który nie dostosował się do wezwania zostało przygotowane wypowiedzenie stosunku pracy z winy pracownika.

6. Pozytywnie należy ocenić skorzystanie przez Dyrektora Generalnego z uprawnień określonych w art. 13 ustawy i wyciągnięcie konsekwencji służbowych wobec pracowników. Dziesięciu pracowników, którzy nie złożyli oświadczeń o stanie majątkowym według stanu na dzień 31 grudnia 2007 r., otrzymało upomnienia na piśmie. W wyniku kontroli KPRM upomnienia otrzymały 3 kolejne osoby.

Jednakże podobnych kar – z powodu nieprzekazania informacji przez Pełnomocnika – Dyrektor Generalna nie zastosowała wobec 9 pracowników, którzy nie złożyli w terminie oświadczeń w związku ze zmianą stanowiska.

7. Nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie przechowywania oświadczeń. Natomiast odnośnie nieprawidłowego sposobu rejestracji oświadczeń, tj. rejestrowania ich w zwykłym *Dzienniku korespondencyjnym*, zamiast w *Dzienniku korespondencyjnym dokumentów oznaczonych klauzulą „zastrzeżone”*, Pełnomocnik zobowiązał się – w toku kontroli – do podjęcia działań korygujących¹⁰.

8. Wszystkie oświadczenia (poza 1 przypadkiem) były złożone na formularzu zgodnym ze wzorem ustalonym w rozporządzeniu Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 23 lipca

⁸ Wyjaśnienia Pełnomocnika, pana Wojciecha Zielińskiego z dnia 24 czerwca 2008 r. (znak: DON-28-71/08).

⁹ Pismo Dyrektora Generalnego Urzędu z dnia 10 czerwca 2008 r., znak BDG-092-1(1)/2008.

¹⁰ Pismo Pełnomocnika z dnia 24 czerwca 2008 r., znak DON-28-71/08.

2003 r. w sprawie określenia wzorów formularzy oświadczeń o prowadzeniu działalności gospodarczej i o stanie majątkowym¹¹. Jednakże zastrzeżenia budzi sposób wypełniania przez pracowników Urzędu oświadczeń, bowiem w 36 oświadczeniach na 195 poddanych badaniom (18%) określone punkty oświadczenia, w przypadku odpowiedzi negatywnych, nie były opisywane, tylko wykreślane.

Biorąc pod uwagę powyższe oceny, uwagi i wnioski oraz uwzględniając działania już podjęte w wyniku kontroli, na podstawie § 24 ust. 2 i 4 *rozporządzenia w sprawie zasad i trybu kontroli*, zalecam Pani Prezes:

1. Wyegzekwowanie złożenia oświadczenia o stanie majątkowym przez wszystkich pracowników Urzędu, którzy nie wywiązali się z obowiązku określonego w art. 10 ust. 1 i 4 ustawy.
2. Zapewnienie dokonywania przez Dyrektora Generalnego Urzędu analizy danych zawartych we wszystkich oświadczeniach złożonych przez pracowników Urzędu, zgodnie z art. 10 ust. 4 i 8 ustawy oraz dokumentowania wyników tej analizy.
3. Zastosowanie wobec pracowników Ministerstwa, którzy nie złożyli oświadczenia o stanie majątkowym, odpowiedzialności służbowej, zgodnie z art. 13 ustawy.
4. Przegląd i usprawnienie istniejących instrumentów nadzoru nad realizacją przez pracowników Urzędu obowiązku składania oświadczeń.

Jednocześnie informuję, że na podstawie § 25 *rozporządzenia w sprawie zasad i trybu kontroli*, oczekuję od Pani Prezes, w terminie 21 dni od daty otrzymania niniejszego *Wystąpienia pokontrolnego*, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania zaleceń oraz o podjętych działaniach lub o przyczynach ich niepodjęcia.

z up. Szefa KPRM

Adam Leszkiewicz
Podsekretarz Stanu
Zastępca Szefa KPRM

¹¹ Dz. U. Nr 143, poz. 1387.